

Κάτοικοι: **2.110**

Σε υψόμετρο 750 μ., τα Καλάβρυτα βρίσκονται στην όμορφη κοιλάδα του ποταμού Ερασίνου, στη δεξιά όχθη του οποίου έχουν κτιστεί. Εκεί τελειώνει η γραμμή του οδοντωτού τρένου που διακλαδίζεται από το Διακοφτό και περνά μέσα από το μαγευτικό φαράγγι του Βουραϊκού. Η πανέμορφη κωμόπολη έχει συνδεθεί με τις πρώτες στιγμές της επανάστασης του 1821 αλλά και με το έγκλημα των ναζί, στα 1943. Σήμερα, η περιοχή έχει αναδειχτεί σε πόλο χειμερινού τουρισμού χάρη στο χιονοδρομικό κέντρο που βρίσκεται στη Βαθιά Λάκκα (Χελμού). Μόλις τέσσερα χλμ. από την κωμόπολη βρίσκεται το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας που έχει συνδεθεί με τις πιο ηρωικές παραδόσεις για την έναρξη της ελληνικής επανάστασης. Το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαιού βρίσκεται δέκα χλμ. μακριά.

Στην κωμόπολη λειτουργεί μουσείο για το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα του 1943.

Τηλέφωνα: Αστυνομία 269.20.23.333, Δήμος 269.20.22.390, Νοσοκομείο 269.20.22.366, ΟΤΕ 269.20.22.199, Χιονοδρομικό κέντρο 269.20.22.174, Ταξί 269.20.22.127.

Από την **ιστορία** των Καλαβρύτων

Τα πολλά νερά έχουν δώσει τη σύγχρονη ονομασία στην κωμόπολη που βρίσκεται στη θέση της αρχαίας Κύναιθας. Η περιοχή ονομαζόταν Αζανία, στην οποία περιλαμβάνονταν και οι πόλεις Κλείτωρα, Ψωφίδα, Λουσοί και Πάος. Αποτελούσε το βορειοδυτικό άκρο της Αρκαδίας, της οποίας την ιστορία ακολούθησε ως την εποχή που οι τύχες της συνδέθηκαν με την Αχαϊκή Συμπολιτεία.

Επαρχία με το όνομα Καλάβρυτα αναφαιίνεται στην περίοδο της φραγκοκρατίας, όταν εκεί ιδρύθηκε η ομώνυμη βαρονία με δώδεκα φέουδα. Τότε κτίστηκε και το κάστρο, ερείπια του οποίου σώζονται και σήμερα. Αργότερα, στα χρόνια των Βενετσιάνων, τα Καλάβρυτα είχαν 118 οικογένειες, ενώ στην περιοχή υπήρχαν δέκα μοναστήρια. Επί τουρκοκρατίας, στην περιοχή έδρασε η οικογένεια των Ζαΐμηδων. Πήραν, λέγεται, το όνομα από κάποιον της οικογένειας τον οποίο οι Τούρκοι αναγνώρισαν ως φεουδάρχη («ζαΐμη») εξαιτίας των καλών υπηρεσιών που τους πρόσφερε. Από αυτούς, ο Φίλιππος Ζαΐμης ήταν προεστός στα 1730. Συγγενής του (ίσως και γιος) ήταν ο Κωνσταντίνος Ζαΐμης που καταδικάστηκε σε θάνατο κι εκτελέστηκε στα 1769 εξαιτίας της συμμετοχής του στα ορλοφικά. Αδελφός του Κωνσταντίνου ήταν ο Ανδρούτσος Ζαΐμης που αναδείχτηκε Μωρογιάννης αλλά εκτελέστηκε στα 1792 με στραγγαλισμό, στην Τρίπολη.

Οι Ζαΐμηδες:

Ο Παναγιώτης Ζαΐμης ήταν εκπρόσωπος των Καλαβρύτων στη σύναξη της Καλαμάτας (1767) όπου ο απεσταλμένος της Μεγάλης Αικατερίνης, λοχαγός Γεώργιος Παπάζογλης, ανάγγειλε την πρόθεση της τσαρίνας «να βοηθήσει τους Έλληνες να αποτινάξουν τον τουρκικό ζυγό». Τα ορλοφικά που ακολούθησαν, απέδειξαν τι ακριβώς η Αικατερίνη εννοούσε. Ο Παναγιώτης πρόλαβε να διαφύγει στη Ζάκυνθο κι από εκεί στη Ρωσία όπου του απονεμήθηκε ο βαθμός του ταγματάρχη του ρωσικού στρατού.

Ο γιος του Παναγιώτη, Ασημάκης, σπούδασε στην Πίζα της Ιταλίας, μυήθηκε στους σκοπούς της Φιλικής Εταιρείας κι έγινε μέλος της πελοποννησιακής εφορείας της οργάνωσης. Το 1821 τον βρήκε προεστό των Καλαβρύτων. Είναι αυτός που διέταξε το πρώτο χτύπημα εναντίον των Τούρκων: Με δική του εντολή, ο κλέφτης Χοντρογιάννης επιτέθηκε στις 14 Μαρτίου 1821 σε τουρκικό απόσπασμα που όδευε προς την Τρίπολη. Έμελλε να πεθάνει στο Ναύπλιο στα 1826.

Προεστός των Καλαβρύτων και φλογερό μέλος της Φιλικής Εταιρείας ήταν και ο Ανδρέας Ζαΐμης, γιος του Ασημάκη. Αυτός και οι Ανδρέας Λόντος και μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός αποτελούσαν την Αχαϊκή Τριανδρία. Αυτόν και τον κολλητό του, Λόντο, τους ήξεραν ως τους «δυο Αντρέηδες». Πολέμησε στην πολιορκία της Πάτρας και αλλού αλλά έμεινε γνωστός κυρίως για την πολιτική του δράση.

Οι Ζαΐμηδες εκπροσωπήθηκαν στη σύσκεψη της Βοστίτσας.

Ο Ιμπραήμ και οι ναζί:

Η σύσκεψη των Καλαβρύτων ξεκίνησε στις 10 Μαρτίου και έληξε στις 13 του μήνα. Στις 14, ο Χοντρογιάννης χτύπησε το τουρκικό απόσπασμα. Στις 21, ξεκίνησε η πολιορκία των Τούρκων που βρίσκονταν στα Καλάβρυτα. Στις 26, η ιστορική κωμόπολη έπεσε στα ελληνικά χέρια.

Πέντε χρόνια αργότερα, τον Μάιο του 1826, ο Αιγύπτιος Ιμπραήμ ερήμωσε και πυρπόλησε την περιοχή αποτυχαίνοντας όμως να κυριεύσει το Μέγα Σπήλαιο. Ξαναπροσπάθησε τον Απρίλιο του 1827 καθώς το Μέγα Σπήλαιο ήταν καταφύγιο για τα γυνακόπαιδα και ορμητήριο για τους αγωνιστές. Έπαθε μεγάλη καταστροφή κι αποχώρησε στην Αρκαδία.

Οι επόμενοι βάρβαροι που ο τόπος γνώρισε, ήταν οι Γερμανοί του Χίτλερ. Μετά την επιτυχία των αγωνιστικών διαδηλώσεων του καλοκαιριού για τη Μακεδονία, το ελληνικό αντάρτικο ξεθάρρεψε (1943). Τα σαμποτάζ πλήθαιναν, άρχισαν και μάχες. Οι Γερμανοί προχώρησαν σε αντίποινα. Ο άμαχος πληθυσμός κλήθηκε να πληρώσει την οργή τους. Όμως, οι εκτελέσεις μεγάλωναν το πείσμα και φούντωναν την αντίσταση. Για τους Γερμανούς, ήρθε η ώρα των ομαδικών εγκλημάτων. Στις 13 Δεκεμβρίου του 1943, μια γερμανική φάλαγγα απέκλεισε τα Καλάβρυτα. Όλοι οι άνδρες κάτοικοι με ηλικία 13 - 65 χρόνων συγκεντρώθηκαν στην πλατεία, στήθηκαν στον τοίχο κι εκτελέστηκαν ομαδικά. Πριν να φύγουν, οι Γερμανοί πυρπόλησαν την ηρωική κωμόπολη.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 17.7.2011)

